

כשהוא יוצא ורואה אותו דם שהיה רשום על אותו פתח, חס על ישראל. זהו שכתוב ופסח ה' על הפתח וגו'. כאן יש להסתכל, אם הקדוש ברוך הוא בא והרג בארץ מצרים ולא שליח אחר, רשם זה שעל הפתח לשם מה, והרי הכל גלוי לפניו? ועוד, מה זה ולא יתן המשחית? ולא ישחית צריך לו להיות!

אלא ודאי כן זה, שכתוב (שם) וה' הכה כל בכור. וה' - הוא ובית דינו. ואותו בית דין פאן נמצא. (מכאן שבבל) ובכל צריך להראות מעשה כפי להנצל, שהרי כגון זה על המזבח, כפי שלא ימצא המשחית. זה במעשה, ובזמן שלא צריך את זה, כמו ראש השנה, שהוא יום הדין, ובעלי לשון הרע עומדים על ישראל, צריכים דברים, תפלות ובקשות, וצריכים להראות מעשה (ברוח ונפש) כמו שבארנו, והרי נתבאר. ובמה? בשופר, (להראות שופר) לעורר שופר אחר. ואנו מוציאים באותו קול רחמים ודין פאחד, הכל פראוי. כמו שלאותו שופר עליון מוציא קול שהוא כלל של אַחד. ולעורר רחמים אנו הולכים, ולשבר את בעלי הדין שלא ישלטו ביום הזה. וכשמתעוררים הרחמים, כל המנורות העליונות מאירות מצד זה ומצד זה, ואז (משלי טז) באור פני מלך חיים.

בא ראה, בשעה שהכהן (הגדול) מתפונן להדליק נרות למטה והיה מקריב קטרת בשמים, באותה שעה אז מנורות עליונות מאירות, ונקשר הכל פאחד, ושמחה וחדוה נמצאת בכל העולמות. זהו שכתוב (שם כז) שמן וקטרת ישמח לב, ועל זה בהעלתך את הנרות.

בהאי יומא. וכד רחמי מתערין, פלהו בוצינין עלאין נהרין מהאי גיסא ומהאי גיסא. פדין (משלי טז) באור פני מלך חיים.

הא חזי, בשעתא דכהנא (רבא) אתפונן לאדלקא בוצינין לתתא, והנה קריב קטורת בוסמין, בההוא שעתא פדין בוצינין עלאין נהרין, ואתקטר פלא כחדא, וחדו וחדוותא אשתכח בכלהו עלמין, הדא הוא דכתיב, (משלי טז) שמן וקטורת ישמח לב, ועל דא בהעלותך את הנרות.

קדישא, ומחבלא כד איהו נפיק, ורחמי ההוא דמא דהוה רשים על ההוא פתחא, חיים עלייהו דישראל, הדא הוא דכתיב ופסח יי על הפתח וגו'. הכא אית לאסתכלא, אי קדשא בריך הוא אתי וקטיל בארעא דמצרים, ולא שליח אחרא, רשימא דא דעל פתחא למה, והא כלא גלי קמיה. ותו, מהו ולא יתן המשחית, ולא ישחית מיבעי ליה.

אלא ודאי הכי הוא, דכתיב, (שמות יב) ויי הכה כל בכור. ויי: הוא ובית דינו.

וההוא בי דינא הכא אשתכח. (ס"א מכאן דככלא) ובכלא בעי לאחזאה עובדא, בגין לאשתזבא. דהא כגוונא דא על גבי מדבחא, בגין דלא אשתכח מחבלא.

האי בעובדא, ובזמנא דלא אצטריך האי, פגון ראש השנה, דאיהו יומא דדינא, ומאריהון דלישנא בישא קיימין עלייהו דישראל, בעינן מלין, צלותין ובעותין, ובעינן לאחזאה עובדא (ס"א ברוחא ונפשא) כמה דאוקימנא. והא אתמר, ובמה.

בשופר. (לאחזאה שופר) לאתערא שופרא אחרא. ואנן מפיקין בההוא קלא, רחמי ודינא כחדא, פלא בדקא יאות. כמה דההוא שופר עלאה, אפיק קלא דאיהו כללא כחדא. ולא תערא רחמי קאזלינן, ולתברא מאריהון דדינא, דלא ישלטון